

У Ираку одржан шести састанак Комисије за дијалог између Руске Православне Цркве и Асирске Цркве Истока

Сектор за информисање ОСЦП-а, 27. септембар 2025. Од 22. до 27. септембра са благословом Његове Светости патријарха московског и целе Русије Кирила и Његове Светости Католикоса-Патријарха асирског Мар Аве III у Ербилу (Курдска аутономна област Ирака) је одржан шести састанак Комисије за дијалог између Руске Православне Цркве и Асирске Цркве Истока. Ове године се обележава десета годишњица рада Комисије.

У име Московске Патријаршије састанку су присуствовали: епископ краснослободски и темниковски Климент, копредседник Комисије; јеромонах Стефан (Игумнов), секретар ОСЦП-а за међухришћанске односе и секретар Комисије и С. Г. Алферов, запослени у ОСЦП-у.

У име Асирске Цркве Истока били су присутни: епископ багдадски Мар Елија Исак, копредседник Комисије; хорепископ Самано Одишо, представник Асирске Цркве Истока у Русији

и вршилац дужности секретара Комисије; хорепископ Никодим Јуханајев, представник Асирске Цркве Истока у Јерменији и ђакон Роланд Бицамов.

Састанку Комисије претходио је састанак њених чланова са Његовом Светошћу Католикосом-Патријархом Мар Авом III, који се одржао 22. септембра у Централној резиденцији Асирских Католикоса-Патријараха.

Након састанка усвојен је заједнички споразум у којем стоји следеће:

„Сумирани су резултати билатералног дијалога у протеклих десет година, посебно од претходног састанка одржаног 17–21. јуна 2024. године у Саранску и Краснослободску (Република Мордовија, Руска Федерација), и разматрани су планови за даљу сарадњу у девет кључних области:

1) Контакти на високом нивоу. Координација интеракције на међухришћанским и међународним платформама.

Комисија је приметила вредност братских и поверљивих односа између Асирске Цркве Истока и Руске Православне Цркве. У садашњој изазовној глобалној клими, ови односи су добили посебан значај.

Комисија сматра да су претходне посете Русији Његове Светости Католикоса-Патријарха Мар Аве III, укључујући његову званичну посету од 30. маја до 10. јуна 2025. године, и сусрети Предстојатеља Асирске Цркве Истока са Његовом Светошћу Патријархом московским и целе Русије Кирилом, од историјског значаја.

Ирачки хришћани памте посету Багдаду и Мосулу 2002. године од стране Његове Светости Патријарха московског и целе Русије Кирила, тадашњег митрополита смоленског и калињинградског и председника Одељења за спољне црквене односе Московске Патријаршије.

Чланови Комисије који представљају Руску Православну Цркву истакли су важност напора Његове Светости Католикоса-Патријарха Мар Аве у подршци Цркви. Ово је посебно релевантно с обзиром на континуирани прогон канонске Православне Цркве у Украјини, посебно Његовог Блаженства митрополита кијевског и све Украјине Онуфрија, као и покушаје естонских власти да законодавно забране деловање Естонске Православне Хришћанске Цркве у земљи.

Истовремено, Руска Православна Црква изражава своју непоколебљиву братску солидарност са Асирском Црквом Истока, једном од најтеже погођених хришћанских заједница у свету. Ово је посебно важно истаћи у години када се обележава 110. годишњица масовног истребљења хришћана у Османском царству.

Од посебног значаја је очекивана посета Ираку у наредним данима митрополита волоколамског Антонија, председавајућег Одељења за спољне црквене односе Московске Патријаршије, и његово учешће на међународној конференцији посвећеној 1700. годишњици Никејског сабора, у организацији Асирске Цркве Истока.

Поздрављају се редовни контакти између представника две Цркве на маргинама међународних догађаја и сарадња на међухришћанским форумима. У том контексту Комисија истиче одлуку донету ове године да се парохије Асирске Цркве Истока у Русији придруже Хришћанском међуверском консултативном комитету.

2) Медијска сарадња.

Овај аспект сарадње укључује медијско извештавање о кључним догађајима у односима између Асирске Цркве Истока и Руске Православне Цркве, првенствено на њиховим званичним веб-сајтовима.

Комисија такође сматра важним спровођење пројеката о асирском хришћанском наслеђу у Русији. Конкретно, током протеклог периода, уз помоћ Асирске Цркве Истока, организовано је путовање у Ирак за представнике телевизијског канала Руске Православне Цркве „Спас“. Снимање је спроведено на местима повезаним са службом пророка Јоне и Наума у древној Месопотамији. Снимци су коришћени у стварању дводелног истраживачког документарца „Вавилон: Кула поноса“. Филм је премијерно приказан на каналу „СПАС“ 14. и 15. априла 2025. године.

3) Размена студената.

Ова област сарадње остаје важна у односима између наших братских Цркава.

Прошле академске године свештеник Јефрем Алхас, старешина парохије Асирске Цркве Истока у Ростову на Дону, примљен је на Свецрквене постдипломске и докторске студије „Ћирило и Методије“. Истовремено, свештеник Јаков Авдишев, клирик Московске асирске парохије Пресвете Богородице, примљен је на постдипломске студије на Московској духовној академији.

Комисија планира да настави сарадњу у овој области, укључујући и подношење захтева Светом Синоду да укључи друге теолошке школе и Асирске Цркве Истока и Руске Православне Цркве у билатералне програме размене студената.

4) Академска сарадња.

У јуну 2025. године одобрен је наставни план и програм за курс „Древне Источне Цркве“. Овај курс је заједнички пројекат Одељења за спољне црквене односе Московске Патријаршије и Свецрквених постдипломских и докторских студија „Ћирило и Методије“. Планирано је његово представљање у виду уџбеника.

Представници Асирске Цркве Истока су међу сталним стручњацима курса. Током академске 2024/2025. године водили су приближно 30 тематских часова. Факултет и студенти са Московског државног универзитета, Московског државног института за међународне односе, Националног истраживачког универзитета „Висока школа економије“, РУДН-а и других руских универзитета присуствовали су као слушаоци и стручњаци по позиву.

Спроведене су и друге академске иницијативе:

- Уз учешће ђаконa Роланда Бицамове и С. Г. Алферова, уређена је онлајн верзија новог чланка „Асирска Црква Истока“, објављена на порталу Црквеног истраживачког центра Руске Православне Цркве „Православна енциклопедија“. Планирано је штампано издање чланка, а затим и његов превод на енглески језик.

- Свештеник Јефрем Алхас учествовао је на међународној конференцији „Поводом годишњице Првог васељенског сабора“, одржаној на Свецрквеним постдипломским и докторским студијама.

- У парохији цркве Пресвете Богородице Асирске Цркве Истока у Москви одржана је презентација књиге „Изабране посланице Светог апостола Павла: апостолска читања за Господње празнике, Недеље и датуме помена светаца за целу литургијску годину Асирске Цркве

Истока“. Ово је прво издање ове литургијске књиге на руском језику. Научна и књижевна редактура обављена је уз учешће Одељења за спољне црквене односе Московске Патријаршије.

На предлог Његовог Преосвештенства епископа Мар Елије Исака, Комисија планира да објави тематске материјале теолошке и црквено-историјске природе који имају образовну вредност.

Почело је састављање каталога рукописних и штампаних извора који се чувају у архивама Руске Федерације, посвећених историјском наслеђу Асираца и Асирске Цркве Истока у Русији, посебно током друге половине XIX и почетка XX века. Тренутно садржи приближно 100 наслова, укључујући дела архиепископа туркестанског Софонија (Сокољског), свештеномученика протојереја Јована Восторгова, протојереја Виктора Синадског, професора В. В. Болотова, свештеномученика архимандрита Кирила (Смирнова), свештеномученика Пимена (Белоликова), епископа семиреченског и верненског и других истакнутих руских истраживача који се баве овом темом.

У вези са раније разматраним пројектом размене курсева предавања за наставнике црквених дисциплина, донета је одлука да се до краја школске 2025/26. године организује серија предавања хорепископа Никодима Јуханајева о историји Асирске Цркве Истока и асирском црквеном наслеђу у неколико образовних институција Руске Православне Цркве.

5) Рад са омладином.

Комисија признаје корисност споразума закљученог у академској 2024/25. години о специјализованој сарадњи између студентске заједнице Свецрквених студија и омладинске заједнице назване по Његовој Светости Католикосу-Патријарху мученику Мар Бенцамину Шимуну XXI, основане при Асирској Цркви Пресвете Богородице. Посебно је вредно пажње учешће представника асирске заједнице у Москви на духовно-патриотско оријентисаним догађајима за младе одржаним у Русији у пролеће и лето 2025. године, организованим у оквиру прославе 80. годишњице победе у Великом отаџбинском рату. Не сме се заборавити успомена на Асирце – војнике Црвене армије који су се борили против нацистичких освајача.

Наставиће се узајамно учешће у омладинским иницијативама које организују обе Цркве. Са благословом Његове Светости Католикоса-Патријарха Мар Аве III, Други светски омладински конгрес Асирске Цркве Истока одржаће се у Курдистанском региону Ирака од 19. до 26. јуна 2026. године. Представници Московске Патријаршије су позвани да учествују.

6) Помоћ у пастирској бризи о верницима Асирске Цркве Истока у Русији и Руске Православне

Цркве у Ираку.

Комисија сматра да је брига о верницима Асирске Цркве Истока и Московске Патријаршије који стално живе у Русији и Ираку, као и у другим земљама, област деловања која захтева посебну пажњу.

Ова помоћ је настављена да се пружа у координацији са ОСЦП-ом, посебно асирској црквеној заједници у Ростову на Дону од стране Донске митрополије Руске Православне Цркве.

Са друге стране, асирска страна комисије је изразила спремност да пружи сличну помоћ руским православним верницима који живе у Ираку. То би могло да укључи смештај свештенства Руске Православне Цркве које долази у ту сврху и обезбеђивање објеката за верске службе и парохијске састанке.

7) Хуманитарни и социјални пројекти.

Од октобра 2024. до септембра 2025. године уз учешће Одељења за спољне црквене односе и Синодалног одељења за црквено добротинство и социјално служење Руске Православне Цркве, асирска парохија Пресвете Богородице организовала је испоруку четири пошиљке хуманитарне помоћи укупне тежине 2,5 тоне погођеним цивилима у новим и пограничним регионима Руске Федерације.

Током састанка Комисије разматрани су и други релевантни пројекти у оквиру овог правца. Конкретно, Асирска Црква Истока добила је позив да пошаље представника за учешће на 7. годишњој Међународној међуверској конференцији „Брига Цркве о ментално оболелима: концепти менталне болести у дијалогу између свештенства и психијатара“ (27–30. новембар 2025, Москва, ОСЦП).

8) Иницијативе у црквеној култури.

Од почетка 2025. године представници московске асирске заједнице учествују у пројектима у Културно-образовном центру „Књижевна палата у Чернигову“, који делује под покровитељством Свецрквених студија.

Од 30. маја до 12. јуна 2025. године у Центру ће бити одржана прва интерактивна изложба асирске црквене и световне уметности у Русији, „Путовање у Асирију: Наслеђе хришћанске Месопотамије“, посвећена посети Русији Његове Светости Католикоса-Патријарха Мар Аве III. Презентација изложбе одржана је уз лично учешће поглавара Асирске Цркве Истока.

У децембру 2025. године Црква Пресвете Богородице биће домаћин 2. Московског годишњег Фестивала духовне музике народа хришћанског Истока „Благословен Господ у векове!“, уз пратеће округле столове у част значајних датума који се обележавају ове године: 1700. годишњице Првог васељенског сабора, 80. годишњице Велике победе и 10. годишњице повратка Патријаршијског престола Селевкије-Ктесифона у његову историјску Домовину.

9) Теолошке консултације.

У испуњавању претходно постигнутог споразума Асирска Црква Истока поднела је документа у којима су изложене кључне одредбе које се тичу њене историје и доктрине:

- Символ вере (никејско-цариградски, у верзији коју користи Асирска Црква Истока);
- Исповедање вере Асирске Цркве Истока.

На следећем састанку чланови Комисије који представљају Руску православну цркву представиће коментаре о суштини теолошких и доктринарних одредби изнетих у два горепоменућа документа.“

Резултати рада Комисије биће поднети на одобрење Предстојатељима и Светим Синодима Руске Православне Цркве и Асирске Цркве Истока.

Следећи састанак Комисије заказан је за 2027. годину у Русији.

Током боравка у Ираку делегација Московске Патријаршије састала се са генералним конзулом Руске Федерације у Ербилу, М. О. Рубином, посетила је знаменитости града, као и претхришћанске споменике који се налазе у околини, у које спада и рушевина аквадукта изграђеног у VII веку пре нове ере у близини села Џерван. Аквадукт је изградио асирски цар

Сенахириба. Програм је обухватао посету Дохукској епархији Асирске Цркве Истока, где је чланове Комисије примио њен надлежни епископ дохукски и ниневијски Мар Абрис Јухана, и ходочашће до светих места северног Ирака, међу којима су гробница пророка Наума у граду Алкошу, манастир Рабан Хормизд у близини Алкоша и црква Светог Ђорђа у граду Сорану.

Извор: <https://mospat.ru/sr/news/93598/>